

[Handelsministeren.]

dent, anvendes bugserassistance gennem området,

at det — bortset fra nødstilfælde — undgås at ankre i ruten eller dens nærhed under hensyn til tilstedeværelsen af ammunition og sprængstof på havbunden,

at det ene anker under gennemsejlingen af området er koblet til spillet og firet for boven, så ankring i nødstilfælde kan finde sted i ruten, primært ved affiring af et anker og om nødvendigt tillige ved at lade det andet anker falde,

at sejladsen foregår i sigtbart vejr,

at farten reduceres til styrefart,

at der ikke arbejdes med optagning af ammunition, når skibene passerer området, eller sejladsen i øvrigt hindres,

at skibsførerne gøres bekendt med nærværende tilladelse,

at selskabet til ministeriet oplyser navn, hjemsted og dybgang for det eller de pågældende skibe, samt

at selskabet påtager sig objektivt erstatningsansvar for enhver skade, der opstår som følge af tilladelsens udnyttelse, og som ikke dækkes af gældende forsikringer.

Ved meddelelse af tilladelsen er det i øvrigt taget i betragtning, at der i de minestrøgne ruter i de fleste danske farvande fortsat består en risiko for minesprængninger, særlig under sejlad med store, dybtlastede skibe. Det samme er i øvrigt tilfældet i visse andre europæiske farvande.

Den omhandlede tilladelse blev senere inddraget på grund af tilstedeværelsen af en ammunitionslastet pram, der på grund af isforholdene ikke kunne fjernes fra farvandet. Den 9. juni d. å. gav handelsministeriet med søværnets, fyrdirektoratets og lodsdirektoratets indforståelse igen tilladelse til, at to tankskibe på ca. 18.000 tons dødvægt hver foretager en enkelt rejse til Studstrup på de ovenfor nævnte vilkår.

Af *Rosing* til ministeren for Grønland (9. juli 1970):

„Vil ministeren medvirke til formindskelse af forureningsproblemet i grønlandske bebyggelser og den grønlandske

natur ved standsning af udhandlingen af engangsflasker?“

Begrundelse.

Udhandling af engangsflasker for øl og mineralvand blev indført af de private handlende og derefter af KGH, og dette skete for fem år siden.

I 1966 under dagsorden punkt 17 — Forslag om standsning af udhandling af engangsflasker — drøftede det grønlandske landsråd dette forureningsproblem, hvorefter et klart flertal ønskede tilvejebringelse af lovhjælp til forbud mod engangsflasker i Grønland. Denne stillingtagen tog landsrådet på grundlag af et års erfaring. I dag, fem år efter at udhandlingen startede, er denne forurening af et sådant omfang og af en sådan karakter, at den efter min mening må bekæmpes ved lov om forbud.

I disse dage tales og skrives meget om forureningsproblemet i mange lande, også her bl. a. i forbindelse med spørgsmålet om eventuel indførelse af engangsemballage, hvilket ikke ønskes for ikke at forurene naturen.

Grønlandske bebyggelser er meget snavse, uhygiejniske og primitive i sammenligning med de danske forhold. Trods forbedrede renovationsforhold i større bebyggelser er renholdelsen heraf og af nærmeste omegn langt fra tilfredsstillende og på visse steder forværret takket være engangsflaskeordningen. Alle vegne ses hele flasker og tusinder af farlige glasskår. Man må tillige se sig godt for af hensyn til den fare, der lurar, når man går i egne, hvor menneskene i deres fritid kommer, også på de steder, hvor den storslåede grønlandske natur kan give et bymenneske den rekreation, enhver kan sætte megen pris på. Jeg, som kender Grønland før udviklingstiden og har besøgt min opstillingskreds hver sommer ca. tre måneder siden 1959, har som så mange andre blandt mine landsmænd bekymringer for den hurtig omspændende og meningsløse forurening af bebyggelser og naturen.

For folk og dyr, der færdes, er der altid fare for at få sår af glasskår, men forureningen af naturen er efter min mening en meget større fare og må derfor bekæmpes ad lovgivningens vej.

Den grønlandske udvikling indeholder alt for lidt pædagogisk sigte. Værdifulde rester